

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICĂȘCĂ-CULTURALĂ

ORGANUL OFICIAL AL EPĂRHIIEI ORTODOXE ROMÂNE A ARADULUI

Sărbătoarea Trei Ierarhi.

— ONOMASTICA P. S. Sale Episcopului nostru GRIGORIE. —

Se zice că în vremuri de zbucium și frământări istorice mari, se nasc și oameni mari.

Trăim și noi vremuri grele și de mari prefaceri, căci după războiul pentru întregire — precum toate bisericile — așa și biserica noastră românească trece printr'o criză suflătoare foarte acută. Indiferentismul religios și sectele trufase și încăpăținate, secondate de dolarii veniți de peste Ocean, își pun în aplicare toate forțele desnădăjduite, pentru a răsturna și distruge grandioasele idei creștine, la lumina cărora, s-a născut, a crescut și a biruit neamul românesc.

La rândul său biserica noastră reacționează cu multă râvnă. Cu deosebire în Eparhia Aradului, învățăturile creștine sunt însoțite de o prefacere morală vastă și temeinică.

Din întinsul acestor prefaceri adânci, se ridică sufletul puternic al vrednicului nostru Episcop, care prin activitatea sa fecundă, ne duce până la amintirea vremurilor de adâncă evlavie, când vețuiau cei Trei mari Ierarhi ai creștinismului.

Preasfințitul nostru Grigorie, care poartă numele unuia din acești luceferi ai bisericii, apare în fruntea frumoasei noastre episcopii, tocmai la vremea potrivită, când biserica românească trebuie să treacă peste toate prejudiciile și credințele deșarte și să lase biruitoare.

Vestea despre personalitatea P. S. Sale s-a dus departe. Scrierile Sale multe și bogate, izvorâte dintr'un studiu profund și o cultură vastă, sunt căutate și citite de românii din toate unghiurile României. — Nu mai amintim despre puterea cuvântului Său cu care captivează auditorul.

Tocmai pentru aceste motive părintele Episcop Grigorie, este iubit, adorat și venerat de toată suflarea românească.

Aceasta s-a putut observa mai bine în ziua de Trei Ierarhi, când P. S. Sa și-a serbat ziua onomastică și, când a fost cautat de toate autoritățile, corporațiunile, lumea intelectuală și alți creștini pentru a-l dori ani mulți de viață, plini de activitate rodnică și fecundă, pentru prosperarea bisericii și patriei române.

Dimineața la orele 9 s-a oficiat în Biserica Catedrală Sf. liturgie, pontificată de P. C. Sa protosincelul Dr. I. Suciuc, asistat de consilierul eparhial M. Păcățian, preotul Codrean și diaconul I. Raica. La serviciul divin au participat P. S. Sa părintele Episcop și mulți intelectuali din Arad și eparhie, veniți la Arad pentru acest prilej.

După serviciul divin, publicul s-a îndreptat spre Reședința episcopoească, pentru a duce omagiile de stimă și iubire Ierarhului Grigorie. Între oaspeți am observat pe P. S. Sa Episcopul Roman Ciorogariu dela Oradea, pe d. ministru V. Goldiș, d-l. General Ioanoviți cu alți d-ni ofițeri, prefectul I. Georgescu, primarul Dr. Stefan Anghel, subprefectul Dr. Aug. Lazar, I. P. C. Sa Arhimandritul Morușca, protopopul Dr. Stefan Cioroian cu doamna, protopopul Dr. P. Țucra din Timișoara venit în fruntea unei deputațiuni din care făceau parte părințile Sălăjan, revizorul Frateș și încă 5 intelectuali. Membrii Consistorului, corpul profesoral dela Acad. teologică și reprezentanții parohiei s-au prezentat în corpore. Asemenea șefii tuturor autorităților, cari abea încăpeau în saloanele Reședinței episcopoești.

Seria felicitărilor a deschis-o rectorul Academiei teologice, pâr. Dr. T. Botiș, care prezintă P. S. Sale urările de bine ale Consiliului eparhial, ale corpului didactic dela Academia teologică și ale reprezentanților parohiei centrale din Arad.

Praznicul Sf-ților Trei Ierarhi — zice oratorul — e o serbare de biruință a bisericii asupra dușmanilor ei interni. Prin înaltele calități personale și virtuți pastorale acești trei luceferi ai bisericii lui Hristos a raportat învingeri în vremuri de sbucium asemănătoare celor de azi.

P. S. Sa, când a intrat în tagma monahală a luat numele Sf-tului Grigorie Teologul, al unuia din acești erarhi, care reprezintă în cea mai înaltă concepție apostolatul prin cuvânt și fapte. P. S. Sa prin activitatea arhipăstorală de până acum a dat dovadă că în înalta sa misiune, la care l'a chemat distinsele însușiri intelectuale și morale, cu cari l-a dăruit Dzeu și încrederea clerului și a poporului în Dzeu, păzita eparhie a Aradului, e călăuzit de pildele grăitoare ce se desprind din viața sf. Trei Ierarhi. Apostolatul P. S. Sale e luminat de înălțimea gândurilor lui Grigorie Cuvântătorul de Dzeu, care prin fluierul teologiei sale a amuțit trâmbița, de căldura sufletului mare a lui Vasile, care din veniturile sale episcopoești a înființat instituțiuni umanitare, de caracterul eroic lui Ioan Gură de Aur, care în mijlocul corupției de atunci a vestit cu o măiestrie neîntrecută sublimul adevărului, evanghelic și morala obligatoare pentru toți a lui Hristos.

Prin activitatea P. S. Sale însuflețită pe aceste înalte lumini și pilde se continuă tradițiile glorioase ale eparhiei Aradului, care la frontiera de vest a ortodoxiei și a românismului a luptat și a înfăptuit instituțiuni pentru menținerea credinței adevărate și conservarea ființei noastre etnice.

Urează P. S. Sale mulți fericiți ani în deplină sănătate pentru a duce la bun și mântuitor sfârșit programul veșnic a lui Hristos.

La aceste cuvinte acoperite cu ropote de aplauze P. S. Sa răspunde următoarele :

Mă simt emoționat de cuvintele adânc simțite ale preaiubitului domn rector al Academiei Teologice, rostite în numele clerului Arădan, pentru cari țiu să îmi exprim bucuria și mulțumirile cordiale. În aceasta zi însemnată, când biserica noastră sărbătorește pe cei trei mari ierarhi, cari prin virtuțile și faptele lor mărețe au consolidat creștinismul în timpurile de grea încercare, îmi serbez eu ziua numelui pe care mi l-am ales pășind în tagma monahală.

Prea iubiții mei ! Viața mea se împarte în două părți: viața înainte de a face votul monahal și în viața de atunci încoaci. Deabunăseama, că atunci, când prevedința divină și glasul poporului din aceasta de Dumnezeu păzita eparhie, m'au chemat la aceasta slujbă sublimă atunci când am luat numele strălucitului ierarh Grigorie de Dumnezeu cuvântătorul, am meditat mult asupra virtuților, cari au împodobit sufletul acelu sfânt, și ca să mă pot face vrednic de acest nume. m-am hotărât a-l avea neconținut înaintea ochilor, sufletului meu ca pildă de muncă și viețuire.

Chiar din acel moment mi-am dat seamă de multele greutăți împreunate cu conducerea unei eparhii, mai ales în zilele noastre când moravurile sunt atât de decăzute. Am început slujba păstoririi cu credință tare în Dumnezeu cel Atotputernic și nădăduind la prețiosul sprigin al preoților mei, cari cunoscând spiritul vremii, știu să steie hotărâți la postul de datorie. Vă mulțumesc tuturor din adâncul inimii mele și vă zic să trăiți !

Apoi P. S. Sa părintele Episcop Roman dela Oradea a rostit următoarele cuvinte bine-simțite:

Am venit și eu cu prilejul oncm. P. S. Tale să-ți doresc dela bunul Dumnezeu, ca să-mântă sănătoasă, ce ai început a sămăna în ogorul sufletesc al fiilor acestei eparhii bogate și frumoase, unde Bunul Dumnezeu Te-a rânduit, să prindă rădăcină puternică și să aducă rod înzecit și însutit. D-zeu să-ți ajutel

P. S. Sa părintele Grigorie vădit emoționat a răspuns:

Cunosc o zicală românească, că în fața celor bătrâni, tânărul e bine și frumos ca să aibă mai mult urechi decât gură. De aceea, eu nu mă extind la vorbe multe, lăsând ca viitorul să dovedească rodul strădaniilor mele.

Apoi cei doi Episcopi, s-au îmbrățișat și sărutat.

În numele județului urările de bine au fost rostite de dl. prefect Georgescu. Dl general Ioanovici aduce înaltului prelat elogiile armatei. În numele orașului Arad a vorbit primarul Dr. St. Anghel. În numele corpului didactic dela școala normală „D. Țichindealu“ a rostit cuvinte frumoase directorul Ciuceanu. Asemenea a vorbit în numele corpului didactic dela școlile din Arad, directorul Bălțean. Delegația din Timișoara a adus P. S. Sale un dar de 10.000 lei pentru fondul de propagandă religioasă și un album frumos. Asemenea P. S. Sa a primit o mulțime de felicitări din toată

eparhia precum și dela persoane marcante din tot cuprinsul țării.

La oarele 1 $\frac{1}{2}$ P. S. Sa a dat un prânz la care au fost invitați mai mulți frunțași ai vieții publice din Arad precum și oaspeții veniți din Timișoara și alte părți.

Sfintirea bisericii din Arăneag.

Comuna Arăneag, constătătoare abia din 2 șiruri de case, este situată într-o vale la poala din spre apusul de miază-noapte a muntelui „Higșiș” jud. Arad.

Această comună mică cu locuitorii puțini și în stare materială sărăcăcioasă, dar bogați în iubirea de neam și biserică strămoșiască, pe lângă toată sărăcia lor, în vara trecută mai avuseseră să îndure încercarea lui Iov, când năprasnica vijelle cu grîndină ce se deslănțuise și asupra acestei comune le nimicise total și puțina sămănătură tocmai în preajma recoltei. De răvășile acestei temestăți n'a fost cruțată nici biserica lor, dărâmându-i-se turnul. Acest fapt le-a potențat durerea; dar ca buni creștini, pe lângă toată sărăcia și greutățile provenite din cruda lovire văzându-și locașul Dumnezeesc deteriorat și ei în imposibilitatea de a se închina Domnului în locașul sfânt — la îndemnul părintesc al preotului lor *Ioan Drăndu* — nici un moment n'au ezitat și îndeplină înțelegere pe lângă toată sărăcia lor — au hotărât renovarea sf. locaș contribuind fiecare cap de familie cu câte 200 Lei, la care sumă apoi s'a mai adaus binevenitul ajutor de 30.000 Lei dat de Prefectura județului. Astfel târziu în toamnă acești credincioși își văzură locașul de închinare renovat așteptând nerăbdători sfintirea acestuia prin Arhiepiscopul lor P. Sf. Sa episcopul Grigorie, care le promisese, că cu drag v'a îndeplini acest act pios după o altă sfintire de biserică, ce aveă să o îndeplinească în județ. Acești credincioși însă nu s'au putut împărtăși de bucuria și mângăerea sufletească de a avea în mijlocul lor, la actul sfintirii pe adoratul lor Arhiepiscop, căci în urma multelor și Istovitoarelor misiuni pastorale P. Sf. Sa părintele Episcop își contractase o îngrijorătoare influență, în urma căreia a fost silit a nu părăsi reședința un însemnat număr de zile. Totuș P. Sf. Sa în marea Sa preîngrijire de păstoriții săi, ca să nu rămână acești credincioși și în sărbătorile Nașterii Domnului tot în capela provizoriu instalată într-un puțin încăpător apartament al școlii, spre mângăerea lor sufletească a delegat pe ziua 22 Dec. pe I. P. Cuvios'a Sa părintele arhimandrit al mănăstirii *Bodrog Policarp Morușca*, ca să îndeplinească actul sfintirii acestei sf. biserici.

Părintele arhimandrit, având în suita sa pe diaconul ceremonial *Vichente Guleșiu* dela catedrala din Arad, în prezluia săvârșirii acestui sfânt act, au plecat

cu trenul Arad-Brad spre Arăneag. Era o zi cu soare ce-și revărsa razele sale calde în ferestrele vagonului deși afară predomina valul gerului din preajma sf. sărbătorii. Razele calde ale soarelui ne da speranța că mâne-zi v'om fi scutiți de insuportabilul ger. Abia trecuseră orele 12 din zi și timpul începe din nou a se răci deabinelea. Sosim în gara *Pâncota*, la o depărtare de 15—18 Km. de com. Arăneag. În gară suntem întâmpinați de părintele din Arăneag. *Ioan Drăndu*. care ne așteaptă cu sania. Călătoria noastră spre Arăneag fuse întreruptă în comuna *Agrîș*. Invitați fiind de păr. *Romul Motorca* a poposi și ne încălzi puțin. Aici apoi ne întâlnim și cu protolereul tractului păr. *Mihail Lucaș* din Șiria. După ce în casa păr. *Motorca* ni s'a servit masa, am luat din nou drumul spre Arăneag, pentru a începe ritualul premergerii sfintirii bis. vecheră cu litie, ducera odoarelor sfinte în biserică și apoi denia. Aici I. P. Cuv. Sa păr. Arhimandrit a fost întâmpinat cu multă dragoste de către număr însemnat de credincioși, pe fețele căror puteai ceti mulțumirea sufletească că bunul Dumnezeu le-a ajutat să ajungă acest act. La sfârșitul deniei I. P. Cuv. Sa, după ce împărtășește credincioșilor binecuvântarea Arhierescă și spune motivul pentru care P. Sf. Sa n'a putut îndeplini dorința lor de a participa la sfintire, prin cuvinte bine simțite își exprimă bucuria ce o simte în sufletul său când poate constata că credincioșii noștri zi pe zi revin iar calea adevărului și moravurile bune, cari au fost molipsite îndecursul și în urma războiului și dau ascultare conducătorilor lor sufletești cari îi îndeamnă la iubirea, cinstirea și certarea sf. bis. Laudă jertfa lor depusă întru renovare sf. biserici, cerând asupra lor binecuvântarea lui Dumnezeu.

În continuare I. P. Cuv. Sa — fiind în ajunul sărbătorii Nașterii Domnului — desvoasită o frumoasă și instructivă predică despre „Naștea Domnului” care este ascultată cu mare interes.

Sfârșind aceste acte sfinte, bineînțepați, ne reîntorcem iar în comuna *Agrîș* unde am fost găzduiți peste noapte în casele păr. *Motorca*. În ziua următoare se începe actul sfintirii premergându-i serviciul „sfintirea apei.”

După rugăciunea întării în altar, stropirea cu aghiasmă și ungerea cu sf. mir și obicinuita încunjurare se începe sf. liturghie pontificată de părinte arhimandrit asistat de protopopul tractual păr. *Mihail Lucaș* preoții: *Gh. Popa* din *Agrîș*, *M. Popa* din *Drauș*, *I. Drăndu* din *Arăneag* și diaconul *V. Guleșiu* din *Arad*. Răspunsurile liturgice au fost susținute de corul bărbătesc din *Pâncota* cu multă dibăcie de inv. *Vasilie Vlădica*. Biserica era arhiplină de credincioși cari veniseră cu mic cu mare să se bucure de rodul jertfei lor. Aceasta bucurie și mulțumire sufletească s'a observat mai bine când la pînceasă păr. arhimandritul împreună cu preoții liturghisitori eșind din altar ascultă raportul frumos și plin de duioșie a păr. local *Ioan*

Drăndu care descrie starea morală-religioasă și starea materială a locuitor cu deosebire în urma dezastrelor din vară.

După acest raport, pâr. archimandit, cu vocea-l și gesturile dulci pline de farmec cari îți inspiră o adâncă evlavie, rostește o predică de o înaltă concepție teologică despre „Biserica” anticipând binecuvântarea arhierescă asupra celor prezenți, apreciind jertfa adusă în scopul renovării. Mulțumește preotului local pentru interesul ce-l poartă față de sf. biserică și păstoriții săi, care deși abia de câțiva ani absolvând teologia și ajuns în aceasta comună a dus în îndeplinire lucrurile vrednice de laudă.

Trecând în adevărata materie a predicii, vorbește despre biserica vie a lui Cristos și zidurile bisericii, combătând cu zdrobitoare argumente — pe înțelesul tuturor — credința falsă — a celor rătăciți., despre biserică. Aceasta predică a fost ascultată cu mult interes și răsplătită cu vii aclamări la adresa I. P. Cuv. Sale.

Terminându-se sf. liturghie credincioșii au fost stropiți cu aghiasmă la sărutarea sf. crucii și împărțirea anaforei.

În sfârșit să distribuie câteva broșuri de propagandă religioasă din biblioteca „Creștinului ort.” și câteva lucrări de ale I. P. Cuv. Sale pâr. archimandit Policarp Morușca.

După toate acestea istovitoare dar plăcute funcțiuni, preoțimea și un însemnat număr de credincioși au participat la prânzul dat de com. bis. în o sală a școlii din loc, care sală era decorată cu scoarțe naționale și verdeață. Aici s'au rostit mai multe toasturi. I. P. Cuv. Sa a ridicat pocalul în sănătatea P. Sf. Sale pâr. Episcop Grigorie, amintind jertfele și obosiala ce o depune P. Sf. Sa pentru apărarea bis. strămoșești care pentru misiunea Sa apostolică este cunoscut azi nu numai în hotarele țării noastre ci falma sa a trecut, aceste hotare. Apelează la credincioși să păziască sfaturile P. Sf. Sale și să-l dea tot sprijinul în aceasta misiune.

Corul din Pâncota întonează: Intru mulți ani!

Pâr. protopop M. Lucuța în toastul său arată meritele I. P. Cuv. Sale, pe terenul bisericesc care deși numai de câțiva ani a venit în aceasta diecesă împreună cu P. Sf. Sa pâr. Episcop, au făcut din sf. mănăstire ce o conduce, un adevărat loc de închinare și mângâiere sufletească. Laudă apoi zelul preotului local Ioan Drănuș și mulțumește credincioșilor pentru jertfa adusă pentru renovarea bisericii.

Mai vorbesc apoi, pâr. Pap din Agriș pentru Doamne și D-soare, mulțumind d-nei preotese Drănuș pentru oboseala depusă în aranjarea acestei mese.

Pâr. M. Papp din Drauț ridică pocalul în sănătatea și prosperarea corului și a conducătorului său care cu tot timpul geros și comunicație grea n'a cruțat obosiala de a da fast acestei zile însemnată pentru credincioșii din Arăneag.

Cu aceste sărbătoarea care va rămâne adânc imprimată în sufletele credincioșilor din aceasta comună a luat sfârșitul și noi părinții sufletești ne-am îndreptat fiștecarele la ale sale mulțumiți în suflet, că am pus o petricică la clădirea vieții duhovnicești a credincioșilor din aceasta comună.

d. V. G.

Pastorală practică.

Atitudinea liturgică a preotului

Ceriu senin, vânt de toamnă. În câmpul bisericii foteală neobișnuită. Clopotul din turlă își făcea datoria. Peste sat plutea maiestos glasul lui de chemare.

Pe ulițele întortochiate se revărsau, în valuri spre biserică, creștinii, în albul hainei de sărbătoare.

Baba Zamfira se opri în cărarea ce duce peste buza dealului spre biserică și se adresă unui cântăreț.

— Da ce-i la biserică măi Mitre?

— Nici nu știi? Adunarea preotească. Uită-i tocmai acum sosesc, și arată spre drum.

O trăsură cu arcuri se opri. Cei trei preoți sosiți, se îndreptară printre oameni spre ușa bisericii.

— La slujbă vin? întrebă baba din nou, călcând în urma cântărețului.

— Da, azi avem șapte preoți la liturghie. Trei au sosit mai dimineată sunt în biserică cu părintele nost Serafim. Vor face slujbă împreună. Se vor ruga toți.

— Doamne bun gând le-ai dat! Să se roage.. să se roage... doar ș-o'ntoarce bunul Dumnezeu față spre noi oftă baba, care încrușișând mâinile pe pept se'ntoarce cu fața spre soarele, ce își sălta discul peste creasta dealului.

În urma preoților intrară cu toții în frunte cu Mitru. Baba rămase ultima... nu putea trece înaintea bărbaților.

Rar se adunau atâția credincioși la sfintele slujbe. Cei drept nu fuseseră atâția preoți la altarul bisericii lor de când se sfintise.

Înlăuntrul bisericii, în mirosul de busuioc și tămâie plutea un murmur, ținut în surdină, ca și cântecul molcom al unui coș de albine. Acest cântec monoton, adormitor, era strețaiat din când în când de frânturi de glasuri și hohote de râs, scăpate din altar.

După terminarea proscomidiei Serafim aruncă satisfăcut privirea peste credincioșii săi, apoi se întoarse spre colegii din altar, dintre cari doi citeau rugăciuni și erau pe isprăvite cu îmbrăcatul. Ceilalți patru discutau cu volubilitate, gesticulând larg, în jurul vasului cu cărbuni.

La un semn al preotului bătrân care terminase cu îmbrăcatul, cei patru preoți întrerupseră brusc sfatul și se îmbrăcară la rezezeală.

Serviciul d-zeesc începu — În biserică se făcu liniște adâncă.

Glasul de argint al micilor școlari umplu sufletele de o înviorare, de o predispoziție spre rugăciune.

La antifonul întâiu părintele spiridon din Văleni coboră dela altar. Întrebă întâiu pe crâșnic apoi pe părintele local de un liturghier. Primind drept răspuns un semn negativ se îndreptă spre epitropul primar, care sufla cu foii în cărbuni, și-i povesti ceva despre cuscriile acestuia din Văleni. Epitropul în loc de răspuns plecă afirmativ capul, furișând o privire spre Serafin.

La fericiri după învățător cântă Mitru. Cântă dela baierile inimii, privind din când în când triumfător peste capetele credincioșilor.

La altar vecinul părintelui se simți cotit și auzi:

— Nu cântă bine. Să vezi la mine cântăreți. Am și cor. Corul l-am înființat după răboșu. La mine să veniți la Cerc. Să știți că trei zile vă cânt cu el. Om vedea cum ne-a omzii colegul ăsta tânăr. El nu știe trebuie să-l introducem. Eu mici nu merg până mâine. Rămâi și tu. Ceialți se pregătesc pentru ieșirea mică.

În urma școlărilor purtători de ripizi preoții pășiau lin.

— „Stăpâne Doamne cea ce ai așezat în ceriu.. etc.“

După sărutare cel mai mare cași cum ar vrea „să aducă creștinilor aminte că ei se află în fața înțelepciunii dumnezeiești și de aceea să se ridice de pe locurile lor, și să stea drepti ascultând în această stare ceea ce avea să li-se propună“ exclamă cu voce ridicată:

— „Înțelepciune! Drepti“

Spiridon intrând în altar șopti triumfător vecinului său:

— Șefu nost greși. Arată-i liturghierul, că stă scris:

„Înțelepciune dreaptă“ De ce înoirile acestea?

După văhod chestiunea corului se încurcase rău pela Tribunal și istoria sporea meru cu noi amănunte.

Preotul cel mai bătrân îi aruncă priviri muștrătoare și îi făcu semn să tacă.

Serafim, care după evanghelie, întâmplător își încrușișă privirile cu epitropul se simți fulgerat. Se simți înfruntat pe bună dreptate și se uită cu durere cum colegul său de altar, — adânc preocupat de peripețiile unui proces pela Tribunal, se vârâse în urechea vecinului, ca să fie auzit, și din care povestire se oprî deabia, când i-se dete liturghierul, arătându-i-se că i-a venit rândul la o ectenie.

În biserică se păstra aceeași liniște adâncă, cântăreții se întreceau în strană, iar din altar cu mici întreruperi, continuă valul șoaptelor.

— Pre Tine Te lăudăm... Pre Tine... cântarea se ondula melodios, sub scunda boltă a bisericii.

— Doamne cea ce ai trimis... se auzea tainic rugăciunile preoților.

Cel mai mare binecuvântă sfintele. Unii dintre preoți binecuvântă și ei alți își făceau cruci numai. — Serafim se zăpăci. Nu știu, pe care să urmeze. Până aci nu slujise în sobor.

Își aduse însă aminte că în astfel de momente „îngerii stau împrejurul preotului și toată ceata puterilor cerești se împreună în cântări și toate locurile împrejurul altarului se umplu de fețe îngerești“ și-și află rostul sufletesc.

De loc după binecuvântare unul dintre preoți îngenunchie. Vecinul îl urmează, îngenunchie și al treilea. Ceialți se priveau întrebător. Serafin se'ncoți pe altar. Nu știa ce să facă. Era foarte contrariat. Nime nu-l prevenise și până aci n'a îngenunchiat, nici n'a văvut îngenunchiind la prefacere pe alți preoți:

Epitropii bisericii se uitau mirați la tablou privind-se nedumeriți.

Un îngeresc glas intonă irmosul.

Spiridon trase de mânecare pe colegul vecin la ușa laterală să vadă cine cântă?

— Oh Domnișoara învățătoare. O cunosc. E fata preotului din Prisaca. Am fost la ei. E mare vânător. Ce ni-sa întâmplat la o vânătoare... povestea inspectând, prin tăieturile uși, credincioșii din biserică, fără să simtă că colegul se retrăsese la altar.

Epitropii îl poștiră din drum ca să poată eși cu tasul,

Pe când epitropii se întorceau radioși de succesul zilei, preotul bătrân iesi la predică.

Vorba lui blândă se strecoară, ca o mângâiere în suflete. Vorbă la inimă. Drept răsplătă credincioșii ascultau incremenți; parcă se'ntruceau să nu scoată nici o vorbă.

Capul babei Veta după mici intervaluci reapărea. Sta ridicată în vârful degetelor să-l și vadă apoi după câteva minute iară se scufunda.

Din altar, cu mici întreruperi continua un surd văjât de frânturi de vorbe.

Moș Toma, reputat cântăreț de strană, se gândi cu glas înalt:

— „De ce nu ocărește părintele nost și pe preoții, cari vorbesc în altar?“ dar tăcu brusc și-și puse mâna la gură.

După predică credincioșii se simțiau reînouiți; întăriți fiecare prinsese din predică ceva ce li-se potrivea dispoziției sufletesti; nevoilor sau dorințelor proprii.

Apolisul îl rosti preotul pontificant, care însoțit de doi colegi iesi să npartă anafora. Serafim potrivea sfintele. Al cincilea împărția credincioșilor broșuri din „Biblioteca Creștinului ortodox.“ Ceialți doi se desbrăcară în fugă și eșiră din biserică.

Credincioșii se apropiau cu sfială de anaforă și după sărutarea pe rând a icoanelor de pe templă ieșiau din biserică făcându-și cruci largi.

Când iesi baba Veta cei doi preoți povesteau în ușa bisericii învăluți într'un nor de fum.

Șirul credincioșilor dela anaforă se termină, preoții se desbrăcară.

În altar murmura lin rugăciuni:

— Acum slobozește pe robul Tău...

După ultimele închinăciuni ale preotului bătrân iesiră și ei din biserică și se îndreptară spre școală unde urma să se țină conferința intimă.

Preoții în drum spre școală aveau o ținută serioasă. Treceau printre credincioși. Spiridon parcă nu era mulțumit cu atmosfera aceasta oficială și ca s'o schimbe încearcă cu o glumă pipărată. Trecu mâna pe sub brațul unui coleg, pe care-l ținu strâns și povestia râzând. Ceialți trecură înainte. Serafin îi urma ca un condamnat.

După formalitățile oficiale, părintele Dumitru, președintele Cercului religios anunțând din programă primul punct „Atitudinea liturgică a preotului“ urmă:

— Suntem noi de noi vă rog să vă spuneși sincer părerile.

O tăcere se'nstăpâni pe toți membrii Cercului cea ce-l îndemnă pe președinte să'nrebe mirat.

— Cum n'are nimeni nimic de zis?

— Nici nu-i de discutat aici nimic replică grav Spiridon, șotocind în buzunar după tabacheră. Facem de atâta vreme liturghia, și toate slujbele și le știm deja mai că pe de rost. Eu fac liturghia și numai când și când arunc ochii'n liturghier. zise admirându-și țigarea pe care o muia între degete.

Președintele se pregătia să spună ceva când se ridică preotul bătrân.

— Cer cuvânt domnule președinte: Contrar părerii păr. Spiridon sunt convins că la temă este mult de spus.

Vorbind despre: „Atitudinea liturgică a preotului“ gândul meu se'ndreaptă involuntar spre sfântul prestol înaintea căruia văd pe slujitorul altarului.

O mare amărăciune trebuie să ne cuprindă cugetând cu câtă ușorătate și indiferență ne apropiem noi de sf. altar pentru sf. serviciu liturgice deși știm cu toții ca în sf. liturgie se săvârșeste sacrificiul necurmat al Testamentului nou, în care Isus Hristos sub chipul pâinii se jertfește în mod fără de sânge prin mijlocirea duhovnicului.

În mare parte se săvârșeste sfintele slujbe cu suflet. Aici țin să constat că sunt totuși unii confrăți, cari nu fac chestie de conștiința din exercițiul celui mai mare dar, ce se poate încredința unui om pe lume, darul preoției.

Spiridon se mișcă neastâmpărat.

— Nu arunc piatră continuă, — preotul bătrân.—

Te apropii însă cu indiferență de sf. agneț? dai dovada de un gol sufletesc. Sau ești conștiu și în acest caz te cutremuri în toată ființa ta atingându-te de sacrificiul euharistic.

— Chiar așa vorbești; cași cum noi nu am crede încercă un protest Spiridon.

— Dar bine prin ce facem dovada acestei credințe?

— Suntem oameni și trebuie ca și prin atitudine noastră în fața sf. altar să dăm expresie acestei credințe. În decursul serviciilor liturgice nu-ți poți permite nici într'un moment, să ai o atitudine aiurea ori cât ai crede. Dacă în decursul sfintei liturghii obvin și imperioase momente, în care ești silit să faci vr-un semn colegului de altar sau crâșnicului, nu te poți plimba fără rost și dacă ți-se cere vre-o lămurire în chestiuni de serviciu nu te poți perde în povestiri de distracții.

— Mă rog faci personalități protestă indignat Spiridon, cu gura plină de fumul pe care-l expiră.

Sunt forme continuă oratorul, rânduite de biserică, căroră trebuie să te conformezi întocmai, din cari nimic nu poți lăsa și la cari nimic nu poți adăoga. Sau dacă nu facem așa atunci nu mai putem inspira nici nouă nici păstoritorilor noștri credință tocmai în lipsa unei atitudini formale, rituale sigure în exercitarea serviciilor liturgice.

— Domnule președinte sări Spiridon pe noi nu ne privește formele tipiconale, formele rituale în cari ne mișcă prețul. Sfinția sa înțelege greșit tema, „Atitudinea liturgică a preotului”. Pe noi ne pasionează întrebarea: „Ce cuprins în term” sufletesc are preotul liturgisitor, pe noi ne privește „substratul sufletesc” al preotului și nu mișcările lui. Ce? că doară nu suntem actori nu suntem diletanți!

— Să reflectez cu vorbele Sfinției Tale.

Diletantul care își joacă rolul de mântuială și nu știe să redea în forme partea internă a piesei, nu numai că nu are un efect ci stârnește resentimente.

Actorul adevărat, care re trăiește total piesa, pe care o reprezintă; care dă prin atitudinea sa expresie sentimentelor sale sufletesti; care se contopește total în piesă este actorul artist. El mișcă ei stăpânește prin sufletul căreia îi dă expresie vie prin forme. Despre o adevărată înțelegere a „Esentei liturgice” nu poate da preotul dovadă de cât printr'o atitudine conștie, pe care eu aș numi-o conștiință preotească.

Am convingerea că este o necesitate imperativă și grabnică să avem o atitudine sigură și conștie în serviciile liturgice, drept reflex a unei conștiințe intenre.

Iată de ce trebuie amintită și partea formală, tipiconală a chestiunii, gândindu-te că în executarea practică a serviciilor se mențin diferențe.

— Mă rog - insistă Spiridon - noi avem cărți rituale, avem liturghiere. Unde afli Sfinția Ta în ele diferențe? Cum poți ataca serviciile noastre liturgice?

— Fraților ori sunt rău înțeles ori fratele Spiridon insinuă.

Nimenea poate nu se poate atinge de măreția întocmirilor liturgice la noi. Sunt teme pe cari discutându-le poți rămânea în împărăția teoriilor, a principiilor, dar punând în discuție problema actuală, trebuie să rămânem aproape de viața reală, în care trăim în care se pune în practică întocmirile teoretice. Și aci nu mai începe discuție: Se mențin divergențe în executarea practică a serviciilor liturgice.

— Ași dori să știu care sunt acele divergențe?

— Mă rog. Cele mai obicnuite: — Toți preoții facem totdeauna pregătirea canonică prevăzută pentru sf. liturghie?

Un confrate tresări, netezându-și lanțul dela orologiu.

— Obsearvă cum se face luarea vremii prescrisă! Întrebă-te de ce unii preoți după cântarea întreită se duc la sintron pela proscomidier, iar alții pela partea de miazăzi? De ce se citește simbolul credinței în unele bisrici cu fața spre altar iar în altele cu fața spre credincioși? D.r de așa numitele liturghii-clasuri ai auzit?

— Asta da! când te gândești undeva grăi Spiridon.

— De chiar și la cel mai culminant act al sf liturghii nu au slujitorii altarului o atitudine uniformă? ori n'ai văzut că la prefacere unii binecuvântează alții nu, unii îngenunchie alții stau drept?

— Mă rog eu n'am observat nimic.

— Sfinția ta n'ai observat nimic, poate aveai atențiunea îndreptată în altă direcție:

— Mă rog iară face personalități.

— N'arunc piatră am mai spus-o odată Nu mă simt îndreptățit. Am amintit numai câteva diferențe dela serviciul sf liturghii. Unde să te poți aștepta la o uniformitate în îndeplinirea celorlalte servicii bizericești: vecernie, utrenie, apoi la cazurile pestorale botez, cununii, înmormântări, masluri, sfeștanii etc.

Rog on. Cerc religios a se face ecoul ecestei convingeri a mele și a ruga înalta cărmuire bizericească să ia dispozițiile pe cari le crede mai potrivite, pentru uniformizarea totală în practica serviciilor liturgice.

Propunerea se primi și se trecu la alt obiect.

După vecernie trei preoți plecară Spiridon cu doi colegi mai rămaseră. Era noapte.. imala mare.. și părintele Serafim era proprietar de vie. Fiind întunec nu puteau pleca până nu iese luna.

Târziu în noapte plăieșii trecură pe ulița mare. La casa parohială lumină, veselie.

— Auzi măi Ioane cum le merge de bine. Are drept cine a zis; „Numa-i popă zău să fii!”

Luni dimineața la străjuria comunei oamenii punând la răvaș întâmplările de ieri, adunați în jurul plăieșilor se întrebau: „Când mai vin popii să-și petreacă?”

Anul 1927.

Tie Flavin

Stințirea bisericei din Herneacova.

(protopresh. Timișoara).

Frații noștri ortodocși din suspomenita parohie — care înainte cu 20 ani — gemeau în robia slavonă, având limba liturgică sârbească, preot sârb, în 11 Decembrie a. c. au tresăltat de bucurie rară având și ei praznic sfințirea provizorie a bisericei renovate și adunarea cercului religios preotesce.

Bucuria era pe deplin motivată căci sub conducerea zeloașă și iscusită a preotului lor Romul Furdul, a schimbat fața Sionului lor românesc, și l-au îmbrăcat în haină cinstită, durabilă amăsurat cerințelor timpului și autorității statului nostru întregit.

Laudă inimoșilor noștri frați, cari nu s-au înfricat de suma considerabilă ce lipsea și cu preseveranță și multă dragoste au terminat renovarea radicală Nu să poate trece cu vederea românescul gest al fostului prefect dl dr. Al. Bogdanu și al actualului dl dr. I. Coste, cari cu 200.000 lei au încurajat zelul bravilor Herneacoveni, dându-le posibilitatea de a avea cu o biserică frumoasă mai mult în aceasta parte săracă a protopresbiteratului nostru.

Sfințirea interimară — fiind P. S. Sa păr. Episcop la sfințirea bisericei Socodor, a săvârșit-o cu demnitate și evlație P. O, păr. protopresh. dr. P. Țiucra, înconjurat de păr. presc. cerc. relig. Constantin Micu, parohul local: R. Furdul preotul fost paroh — acum în Chevereș Moise Barbulescu, preotul din Nadăș Octav. Albani și păr. din Ianova A. Puta, în glasul disciplinat și armonios al corului local condus de tinărul inv. P. Barbu, carele dovedește iscusință și multă dragoste pentru cântările culturale și bizericești. După sfințirea apei și încunjurarea

bisericeii, să porcede la servirea în sobor a sfintei liturghii, iar după priceasă pâr. protopresbiter desvoaltă pericopa evanghelică, deși în stil potrivit ascultătorilor dar la înălțime fiind prin asemănările potrivite și captivarea atențiunii lor.

Poporul numărös și de astădată a dovedit cât de mult prețuește conducători săi firești, dacă aceștia lasă celea trecătoare, comoditatea și nepărarea și să deplasează în mijlocul lor, dornici de apa cea vie, din izvorul cristalin al D-lui

La sf-ta liturghie participă neobositul nostru primpretor dl. Iuliu Weiss d. Ferd. Brașoveanu notar com. Anton Bongard, insp. tehnic Ștefan Toth și arhitect Richter a cărui cinste și consciențiositate în ce privește executarea lucrării lor nu lasă nimic de dorit.

După terminarea sfintei liturghii, banchet s-a dat în școala de stat. Toastează pâr. p-presb. pentru P. S. Sa pâr. Episcop, dl. învățător pentru M. Sa Regele, preotul Albani pentru pâr. p-presb. carele își are partea leului în ce privește acordarea sumei de ajutor și carele se dovedește zilnic de un bun protector al fraților preoți și înimos, energie luptător pentru cauzele diferite ale bisericilor sale și față de intensificarea culturii în legătură cu perfecționarea simțului religios în multe părți în decadență isbitoare.

Mai vorbește pentru popor, pâr. R. Furdui vrednicia p-pretorelui arătând I. Weiss, a notariului comunat A. Bongard, cari cu dragă inimă și loialitate sau interesat și ajutat intru toate sf. bis. — din Herneacova ca și înalte locuri, Asigură în numele poporului pe susnumiții domni, de dragoste și mulțumiri sincere.

Abia terminată masa, participăm la vecernia săvârșită de pâr. Puta apoi la adunarea cerc. religios, deschisă de astădată cu cuvinte măgulitoare la adresa Herneacovenilor, de către dl. protopresb. Urmează corul mixt cântând arii cu motive naționale, executate cu precizie

În locul pâr. Traian Ilie, absent designat cu tinerea disertație, vorbește despre concubinată preotul Octavian Albani, care este întrerupt de câteva ori, de cei cărora nule convenia apăsarea acestei rane prea virulente depe trupul altcum vânjos al harnicului nostru popor.

Nu pot întrelăsa, intercalația deși afară de program, al paroh în Herneacova pâr. Moisa Bărbulescu care a reinprospetat copiilor lui pe cari în mare parte Sf-ția Sa ia botezat, scene duioase din îndoită robie (maghiară și sârbă) a Herneacovenilor și sub care s-a făcut despărțirea de Ierarhia străină, cu ajutorul regretatului avocat Dr. G. Babeș din Budapesta.

După încheierea mulțămitoare a șefului nostru tractual, între uralele celor de față neam depărtat; iar noi câțiva preoți și notariul neam ținut de datorință a ne face vizita pâr. local vrednicului și neobositului nostru confrate și prieten.

D-zeu să-ți fie darul Părinte și să mai venim earăși nu peste mult la sfințirea casei culturale și parohiale, scumpe daruri ale subțetului tău îndrăgostit, de tot ce e românesc! Și ca să nu fiu neatent aduc cuvenita mențiune și veteranului luptător al cauzelor românești D-lui inv. Gh. Grașav și colegul său mai tânăr, a cărui nume îmi scapă.

Imprernă lucrăți frații mei, dați mână cu mână cei cu inima română, ca astfel totdeauna să ne bucurăm noi vecini voștri, de faptele voastre demne și de laudă, vrednice de slava lui D-zeu.

Raportor.

Serbarea S. T. A. sf. Gheorghe din Micălaca.

În ziua de Bobotează soc, tinerții-adulte de sub conducerea preotului Ardelean și A. Ponta, a aranjat primul său „Concert” în casa Culturală din localitate.

Vastul program-care a fost asistat de un public foarte numeros s'a desfășurat spre deplina mulțumire a tuturor celor de față.

Atât corul condus de inv. A. Ponta, cât și întreaga tinerimea-băeți și fete s'au achitat deplin mulțumită de rolurile ce au luat asupra lor, secerând laude bine meritate din partea publicului, care din cele văzute a înțeles deajuns ce însemnătate-religioasă culturală și socială are organizarea tinerimii adulte în astfel de societăți, cari le procură tinărilor mai multe plăceri și distracții decât hoinăritul pe străzi și în localuri nepotrivite cu situația lor de oameni în fragedă tinerează.

Înainte cu D-zeu! pentru Neam, Țară și Regel
Raportor.

Jalbele Românilor din Jugoslavia.

1. Pământ în arendă forțată n'a primit nici un Român; se dă numai Slavilor. Ca să primească pământ 3 Români din Jamul-mic 4 din Marghita-mare, 2 din Vlalcovăț, s'au declarat Sârbi și au primit pământ în arendă (!?)

2 Fără drept legal, a fost secestrat „Domenial Consistorial” din Marghita-mare: 716 jugere. S'a dat numai Sârbilor în arendă cu 30—60 dinari, chiar și celor, cari au 14—20 jugăre. Pășunea se dă Sârbilor; Românii plătesc dublu prețul de pășunat din „Domeniu”.

3. În mod ilegal a fost 3 ani sub secestru Banca „Lucafărul”; am plătit comisarului peste 20 000 Dinari.

4. S'a încassat, cu Brachiu, 106 000 Dinari, o amendă fără bază legală dela „Lucafărul”. Banii zac încă, fără interese, în depozit.

5. Bonurile de cassă-dublicat, se rețin de un 1 an la „Narodna Banka” din Belgrad, la valoare de 125 000 Dinari, fără interese.

6 „Narodna Banka” de 4 ori a refuzat „Lucafărul”-ui acordarea de rescempt; altor bănci care n'au nici casă proprie, ca „Lucafărul”, se acordă împrumuturi, nu numai reescompt ci și de Cont-Curent.

7. Dela toți ospătarii de naționalitate română s'a încassat taxa licenței de birt din nou, cu 12.000—14.000 Dinari.

8. Impozitele (porția) la sate, sunt mari și Insuportabile.

9. Românilor se deneagă ajutoare de invalizi, orfani și văduge de războiu.

10. Se fac greutăți și se cer taxe foarte exagrate pentru pașapoartele studenților cari studiază în România, asemenea și părinților lor.

11. Din 1923, am cerut și nu ni s'a dat aprobarea Statutelor „Asociațiunii Culturale a Românilor” și a „Uniunii Studenților”. N'am fost învredniciți nici de un răspuns în cauză.

12. a) În 1920 s'au statificat școalele confesionale și cele comunale române, din fostul confinia

militar. S'a eliminat limba română din aceste școli și din 105 învățători au mai rămas, în postul lor, 23.

b) Edificiile școlare au fost recvirate și nu se plătește bisericilor, nici comunelor prețul de chirie sau de recvirare; iar pentru școlile confesionale sârbești, ce s'au recvirat dela Sârbi, se plătește cu titlul de chirie, câte 5000 Din. anual.

c) S'au luat măsuri, ca cele 2—4 jugere pământ bisericesc folosit de foștii învățători confesionali să se la dela biserică și să se dea învățătorilor de Stat cari nici nu știu românește. Aceasta cauză este sub apelată.

d) Se încalcă § 12 din Constituția Țării, când se institue în școlile românești Ruși refugiați și Sârbi fără evaluare învățătorească și cari nu cunosc limba școlarii.

13. Preoții sunt excluși dela propunerea religiunii în școlile primare.

14. Învățământul, în genere, este astăzi astfel, că nu contribuie deloc la educația tineretului.

15. La Pedagogia din Vârșeț în 1 Septembrie 1926, cu ocaziunea înscrierilor, dintre 12 elevi Români, numai 2 au fost înscriși, pe când în Pedagogia de Stat din Timișoara sunt primiți 14 bursieri Sârbi, în internat, în mod gratuit.

16. Preoții și bisericile românești din Jugoslavia nu primesc nici un fel de ajutor dela Stat. Preoții și bisericile sârbești din Banatul-românesc au primit pământuri și salare dela Statul Român, ca și Preoții Români de acolo.

17. Ședințele bisericesti, probele corurilor bisericesti la sate, nu se admite să se țină în edificiile noastre școlare.

18. Nu se denumesc ca învățători, la școlile din satele românești, tinerii Români cari au absolvat în România. În Banatul românesc, după o statistică sârbă sunt aplicați acolo, la parohii sârbești, 26 preoți cetățeni jugoslavi.

19. Ostașii de naționalitate română din Banat în mare parte fac serviciu militar spre Albania, în locuri pline de malarie.

20. Învățătorul-preot Ioan Naia din Marghita-mare, după unserviciu de 27 ani ca învățător, fără motiv, a fost dat afară din școală, fără pensiu.

21. Puținilor învățători Români nu li se dau cărți școlare în limba română și nu se admit de loc cele edate în România, pe când în școlile sârbești din Banatul-românesc, prin Velika-Kikinda, se provăd toți elevii cu cărți sârbești editate în Jugoslavia.

22. Se fac greutăți și se deneagă concesiunea întrunirilor populare românești.

23. Se fac colonizări, dela cari sunt excluși Români săraci.

24. Românilor ortx. din Vârșeț le este oprit la înmormântări să între mortul în cimitirul fost comun sârbesc și românesc de sute de ani, ci, la poarta cimitirului, pe plată considerabilă, un preot sârbesc pe mortul petrecuț până aci de preotul român.

INFORMAȚIUNI.

Personale. Preasfințitul nostru Eiscop Grigorie a sosit dela București Sâmbătă în 28 Ianuarie a. c.

Bucurie la Dinastia Jugoslaviei. Regina Mărioara a Jugoslaviei a dat naștere unui copil care, în botez a primit numele de Andrei. Noul prințisor este al doilea fiu al familiei regale din statul vecin.

Sărbătoarea unirii principatelor. Ziua de 28 Ianuarie, s'a sărbătorit la Arad cu un fast deosebit.

La orele 10 dimineața, a avut un Teđeum la Catedrala orașului, la care au luat parte toate autoritățile bisericesti civile și toți ofițerii din garnizoana Arad, în frunte cu d-nii: general Ivanovici și colonelul Serb. Au fost de față toate școlile de fete și băcți. Orașul a fost frumos pavoazat cu drapele, și foarte multă lume a luat parte la slujba religioasă.

La orele 11 a avut loc la teatrul orășănesc, un frumos festival, la care a dat concursul și muzica militară a regimentului 93 infanterie, de sub dirijarea locotenentului Maziliu, un foarte apreciat muzicant.

Programul a fost alcătuit dintr'o conferință ocazională, recitări și jucarea unui tablou istoric din „Poemul Unirii.” de Zaharia Bărsan.

Foarte mult public românesc, a luat parte la acest festival.

Un dar de 5 milioane lire, făcut lui Musolini. A murit de curând, în Italia, o bătrână doamnă, anume Weillschaft, în vârstă de 72 ani. Testamentul ei deșhis de autoritățile din Milano, cuprinde dispozițiunea ca întreaga sa avere cifrată la 5 milioane lire italiene, să fie încredințată d-lui Mussolini. În acelaș testament se arată ce destinație trebuie dată acestei averi: două treimi din ea vor fi folosite pentru opere de binefacere. Deosebit, 100000 lire vor fi date copiilor lui Cesare Battești, eroul iredentist italian pe care austriacii l-au executat la Trento, în cursul războiului.

Ce se petrece în Rusia? În ziua de 5 Ianuarie 30 dintre fruntași mișcării opoziționiste au primit înștiințarea din partea poliției că vor fi deportați. S'a lăsat fie căruia 3 zile de pregătire. În ziua de 6 Ianuarie s'a comunicat apoi și d-lor Trotzki, Rakowski, Radek, Kamenew și Zinowiew, că guvernul sovietelor le-a fixat domiciliul forțate. Trotzki a fost transportat la Astrahan, Rakowski în guvernământul Viatka, Radek și Kamenew în câte o localitate de gubernia Tobolsk, iar Zinowiew în Ural. Cea mai mare parte dintre deportați sunt muncitori.

Parastas pentru Regele Ferdinand. Sâmbătă în 28 Ianuarie s'a servit în biserica noastră catedrală parastas pentru sufletul defunctului Rege Ferdinand.

A pontificat P. S. Sa Episcopul Grigorie asistat de consilierii eparhiali și preoțimea locală.

La sfârșit părintele C. Turic a parentat în cuvinte pline de elogii pe acela care a fost făuritorul României Mari.

Cum ne iubesc străinii. Tineri evrei din Ardeal cari învață aproape toți în liceele ungurești, se duc la Universitate în Ungaria. Ungaria însă dacă ar fi ca ei să rămână acolo, nu i-ar primi; îi primește cu înțelesul că: Indată ce ați sfârșit cu studiile și aveți la mână diplome de doctori, de drept, de ingineri, de ori-ce vă întoarceți înapoi în România! Pentru România sunteți bunii și-i înfundă pe toți în Universitatea din Dobrișin, care e aproape jidovească, pregătindu-i pentru România noastră. Acolo ei cât învață, cât nu. Plătesc „diplomele” și vin dincoace. Aici „fac ce știu” ca să le fie recunoscute de bune și se pun pe încrat împotriva intereselor țării.

Nenorocire. În ziua de 3 Ianuarie sa întâmplat o mare explozie în pivnița unei case din centrul Berlinului. Peretele s'a prăbușit, din pivniță până la acoperiș. Deasemenea s'au dărâmat și pereții multor clădiri vecine, cari sau apr'ins. Au fost scoși de sub dărâmături 16 morți și 180 răniți. Această nenorocire este una din cele mai mari nenorociri întâmplate în Germania în ultimii ani.

Smuls de lupi din brațele mamei. O femeie având cu sine un copilăș, mânia o sanie pe drumul de țară când fu atacată de o haită de lupi flămânzi. Sărmana lupta ca să scape, dar tocmai aproape de sat, calu dela sanie căzu. Strigătele desnăjduite ale femeii atraseră pe țărani dar când acestea sosiră în ajutor, lupii smulseră copilășul din brațele mamei și îl sfâșiară.

Părul tuns. Domnișoara Gertrude, directoarea unui ziar din Statele-Unite, a făcut o statistică interesantă. A calculat, că de când se tund femeile, cantitatea părului tăiat ar atinge suma de 60.000 chintale, ceea ce face 6 milioane kgr. Cu acest păr s'ar putea face o clădire lată și groasă cât o biserică și înaltă de 2500 metri.

Douăzeci și cinci de copii. În comuna Ghedința soția lui Kociș Ludovic a dat naștere la al 25-lea copil. Kociș este un om care se ocupă cu economia pământului și nu s'a plâns niciodată de greutatea pe care i-o dăruiește Dumnezeu cu destulă prișosință.

Atitudinea liturgică a preotului. Atragem atenția preoțimel noastre asupra articolului ce poartă titlul de mai sus. Il publicăm cu multă plăcere, în nădejdea că slugitorii sf. altar se vor debarasa de obiceiul urât ce este biciuit așa de bine în acest articol.

Consistorul spiritual militar. S'aa instituit un Consistor spiritual militar pe anul 1928, cu începerea dela 1 Ianuarie 1928 până la 31 Decembrie 1929 și au fost numiți membri următorii preoți militari: Preot-colonel Serafin Iosif, dela corpul VII armată, președinte. Membrii: Preot-căpitan Stroea Ioan dela div. 1 infanterie; preot-căpitan Mateescu V. dela div. 3 infanterie; preot-căpitan Georgescu N. Gh. dela div. 4 infanterie; preot-căpitan Popescu Matei dela div. 5

infanterie. Secretar: Preot-căp. Maniu Silviu dela reg. 91 infanterie. Preot acuzator pe anul 1928 a fost numit preotul maior Danclu I. dela corpul VII. Ședințele Consistorului spiritual militar se vor ține la Episcopatul militar în Alba-Iulia.

Câți oameni mor zilnic. O statistică alcătuită de un învățat german ne arată că în fiecare an ar muri pe toată suprafața pământului 33 milioane de inși, ceea ce ar face 91.584 decese pe zi, 3.730 pe fiecare oră și 62 pe minut, adică unul pe secundă.

Moartea maestrului Kiriac. Dumnică în 8 Ianuarie a încetat din viață, la locuința sa din str. general Angelescu 117, cunoscutul compozitor D. G. Kiriac, fondatorul și directorul societății corale „Carmen”, profesor la conservatorul din București, membru al Ateneului. Profesorul Kiriac a educat numeroase generațiuni de elevi și prin munca desfășurată în cursul anilor, a dezvoltat mult gustul pentru muzica populară românească. Au rămas dela el foarte multe coruri, mai ales populare. El este marele maestru al cântecelor românești și al muzicii populare românești. S'a stins în vârstă de 60 ani lăsând amintiri frumoase și o operă bogată.

Comuniști. O gazetă franceză arată câți comuniști sunt în diferitele țări. Astfel în Statele Unite, La un număr de 25 milioane lucrători sunt, numai zece mii comuniști. În Anglia din 15 milioane, sunt numai 7500 comuniști. În Germania, la 20 milioane lucrători, sunt 128.000 comuniști, iar în Franța din 11 milioane lucrători, comuniști numără 66.000 în anul din urmă a scăzut mult numărul lor.

1300 logodnice. La Berlin a fost arestat un logodnic care n'avea nici mai mult nici mai puțin decât vr-o 1300 de logodnice și dela fiecare luase bani asupra zestrei. Poliția Berlineză se străduiește să afle taiva cum a putut aduna acest om atâtea mirese.

Căsătoria în Rusia. În Leningrad sunt în aceeași stradă două case dintre care în una au loc căsătoriile, iar în a doua au loc divorțurile. Zilele trecute o tânără pereche s'a înscris ca soți. Imediat după căsătorie noua soție a cerut soțului să-i dea suma de 2 ruble și jumătate, leafa pe o zi, deoarece din cauza căsătoriei și-a pierdut ziua. Soțul la început n'a voit dar deoarece soția cerea mereu suma, îi dădu 3 ruble și ceru imediat 50 kopeici îndărăt. Soția nu avea mărunt, se iscă ceartă și tinerii băgară de seamă că nu se potrivește. Și din biroul căsătoriilor porniră direct la oficiul divorțurilor.

O viță de 250 ani. În Pombia, comună din Piemont, se află într-o vie o viță, găsită în cataloagele primăriei încă dela 1673. Vița aceasta cre o grosime la rădăcină de 1 m. 50 și acoperă cu ramurile ei o suprafață de mai bine de o arie, iar la an dă și 250 kilograme de struguri.

Mijlocul de a face pomul să producă fructe dulci. Dacă avem rve-un pom, care deși produce fructe frumoase, totuși acestea sunt acre, putem să-l facem să ne producă fructe dulci, în felul următor: găurim trunchiul pomului dela 20 cm. de pământ pleziș înăuntru până la inima pomului. Umplem cu miere de faguri gaura, apoi o astupăm cu ciară de altoit. pomul va produce de atunci înainte tot fructe dulci.

Moștenirea unor pisici. D-soara Emma Bennett din New-York iubia foarte mult animalele și mai ales pisicile. În Testamentul său a lăsat 3000 de lire sterline pentru îngrijirea celor câteva pisicuțe, rămase după moartea ei. Rudele cărora le lăsar o avere destul de frumoasă au intentat un proces, care s'a terminat acum câteva zile. dându-se câștig de cauză pisicilor.

La Satu-Mare. La Primăria orașului Satu-Mare, în 1924 au fost 46 funcționari români și 286 unguri; în 1925 au fost 65 români și 238 unguri; în 1926 au fost 60 români și 230 unguri; în 1927 au fost 70 români și 183 unguri; în 1928 sun 77 români și 180 unguri. Iar în județ, sunt 32 notari români, 19 unguri și 23 ovrei, cu toate că 80 la sută sunt Români.

Faliment. O bancă ungurească din Arad a falimentat în zilele trecute având o pierdere de 45 milioane lei. Se vorbește că între membrii direcțiunii ar fi și niște Români. Mulți Români ar avea bani depuși la această bancă. Acum toți aceștia vor rămânea de bună seamă păgubiți de averea lor.

Sfârșitul unui sătean. Bondu Ggeorghe de 55 ani a plecat zilele trecute din comuna Râpa călare spre a se duce în comuna Glodeni (jud. Bistrița). Calul s'a înapat noaptea singur acasă. Familia l-a căutat trei zile'n șir și l'a găsit înghețat acoperit de zăpadă într'un șanț de pe marginea drumului. Se crede că prins de viscol și zăpadă a înghețat și a căzut de pe cal.

Consiliul Eparhiei Ortodoxe Române a Aradului Nr. 5313/1927.

Ordin Circular

cătră toată oficiilor protopresbiterală și parohiale din Eparhia Aradului.

Spre a evita eventuale iregularități în expediarea corespondenței oficiale spre știre și conformare dispunem tuturor oficiilor protopresbiterale și parohiale, ca să aibă în vedere următoarele dispozițiuni cu referire la plicurile, în cari se trimite la poștă corespondența oficială :

1. Să fie perfect închise fără urmă de deschidere sau resigilare.

2. Să poarte în față scris, — fie prin imprimare, scriere de mână sau sigiliu cu tuș, — numirea autărității dela care emană, cum și localitatea unde autoritatea expeditoare își are sediul.

3. Să aibă adresa complectă.

4. Să poarte locul destinației și ultima poștă, cele cu destinațiunea pentru localități unde nu este oficiu, agenția specială, birou autorizat sau gara cu serviciul de poștă.

5. Să poarte numărul oficial al hârtiilor ce conține.

6. Să poarte sigiliul cu armele țării, al autărității expeditoare.

7. Să fie astfel împachetate, încât plicul sau ambalajul să reziste și să nu se deterlozeze în cursul transportului și

8. Să nu aibă greutatea mai mare de 2 Kgr.

Arad, la 10 Ianuarie 1928.

Consiliul Eparhial Ort. Rom.

† Grigorie m. p.
Episcop.

Consiliul Eparhiei Ortodoxe Române a Aradului Nr. 6733/1927.

Circular

cătră toată oficiile protopopești și parohiale din Eparhie ort. rom. a Aradului.

Ministerul Cultelor și Artelor ne comunică următoarea adresă cu Nr. 14601/1927 a Ministeriului de comunicații :

În baza convențiunii l-ă ratificată prin legea publicată în Monitorul Oficial Nr. 72 din 25 Martie 1926 (pag. 4430—4447) Statul român a cumpărat acțiunile de prioritate dela 15 Societăți anon. proprietare de linii ferate locale din Ardeal, indicate mai jos, în scopul trecerii liniilor acestor Societăți în proprietatea Statului.

În vederea regulării situației acțiunilor de fondare ale acestor Societăți, avem onoare a vă ruga să binevoiți a da ordin Instituțiunilor și autorităților locale, pendinte de Dapartamentul Dv. cari eventual posedă asemenea acțiuni, să ne trimită de urgență, tablouri exacte cu toate asemenea acțiuni ce efectiv posedă dela fiecare Soc. în parte, indicându-ne numărul de ordine ale fiecărei acțiuni în parte, precum și numărul total de acțiuni. Eventual că au cedat cuiva parte din aceste acțiuni, să arate adresa deținătorilor și numerile lor de ordine.

Numele Soc. anon. de c. f. locale sunt :

1. din Năsăud ; 2. Jibot-Cujir ; 3. Huiedin Călățele ; 4. Jebel-Liebling ; 5. Ardealul de Sud ; 6. Timișoara — Buziași ; 7. Timișoara — Lipova — Radna ; 8. Turda — Câmpeni — Abrud ; 9. Valea Visaniui ; 10. Jibau — Baia mare ; 11. Satu mare — Baia mare ; 12. Caransebeș — Hațeg ; 13. Târnava Mică ; 14. din Mureș-Turda ; 15. Unite Sătmărene.

Oficiile protopopești parohiali din comunale bis. cari poued asemenea acțiuni, să vor confirma dispozițiilor Ministerului de Comunicații.

Arad, la 10 Ianuarie 1928.

Consiliul Eparhial Ort. Rom. din Arad.

† *Grigorie* m. p.
Episcop

Consiliul Eparhiei Ortodoxe Române a Aradului
Nr. 6760/1927.

Ordin-Circular.

către toți protopopii și către sf. Mănăstire
Hodoș-Bodrog.

Cu ordinul nostru circular Nr. 956 din 28 Februarie 1927 am dispus, ca sfințirea caselor în ajunul Botezului (5 Ian.) să o facă numai preoții și nici decât cantorii sau altă persoană intrucât actul sfințirii cade în atribuțiunile preoților.

Mai târziu s'au ivit nedumeriri : Cum se va putea executa acest ordin în comunele mai mari în care preotul singur nu va putea sfinți într-o zi toate casele din parohie ? Iar unde preotul a început Sfințirea caselor cu o zi mai înainte, s-au ivit nemulțumiri în popor.

Pentru orientare generală Te invităm să comunici Cucernicilor Preoți spre conformare, că Consiliul eparhial menține în întregime ordinul-circular Pr. 956 din 28 Februarie 1927 cu acel adaus, că în comunele mai mari cu o populație mai numeroasă, unde sfințirea caselor nu s-ar putea face într-o zi, adecă în ajunul Botezului, sfințirea caselor se poate în cepe cu 1—2 zile mai înainte, dar despre aceasta trebuie înconștiințat poporul de timpuri și trebuie lămurit că ordinul suspomenit s-a dat tocmai în favorul poporului, ca nici o casă să nu rămâne nesfințită de preot ; iar pe de altă parte ca și prin această să scoatem laicismul din biserică, care ne apropie de sectari, căci dacă cantorul poate sfinți casele credincioșilor, cu același drept ar putea îndeplini și alte funcții, când preotul este împedecat. Se

va avea în vedere ca poporul să nu se poticnească, crezând poate că s-au făcut schimbări rituale.

Arad, din ședința Consiliului eparhial,
dela 12 Ianuarie 1928.

Consiliul Eparhial ort. rom. din Arad.
† *Grigorie* m. p.
episcop.

Consiliului Eparhiei Ortodoxe Române a Aradului
Nr. 57/1928.

Ordin-Circular.

Având tinerimea noastră dela Universitatea „Regele Ferdinand I.” din Cluj urgentă nevoie de o „Casă de ajutor și împrumut” : *Împrumut*, pentru a interveni în perplexitățile celorce pot întoarce casei banii obținuți ; *ajutor* pentru cei săraci de acasă, nu-i pot întoarce.

Având în vedere că acești copii ai națiunii, soldați ai ei, o parte viitori conducători, au dreptul la ajutor în vârsta în care se sbat să iasă desupra.

Având în vedere, că Biserica încă trebuie să-și facă datoria față de viitorii conducători ai națiunii :

Disponem că în toate bisericile noastre într-o Duminică sau sârbătoare, să se poarte un disc pentru „Casa de ajutor și împrumut” a studenției universitare din Cluj.

Purtarea discului în sf. biserică trebuie anunțată poporului cel puțin cu 8 zile înainte lămurind poporul despre importanța acestui ajutor și despre datoria tuturor de a contribui fie care cu cât poate, căci e chestie și de onoare națională că să ne ajutăm tinerimea, dacă vom ca țara românească să fie condusă de fiii neamului nostru.

Banii adunați se vor trimite prin oficiile protopopești direct la banca „Albina” Cluj.

Arad, din ședința Consiliului eparhial,
dela 12 Ianuarie 1928.

Consiliul Eparhial ort. rom. din Arad.
† *Grigorie* m. p.
episcop.

AVIZ.

În vederea alcătuirii unui almanah din prilejul jubileului centenar dela fondarea liceului român unit de băeți din Beiuș, rugăm pe toți aceia, cari au făcut școală în acest institut (fie chiar) 2 ani (să-și comunice adresa precisă, domiciliul (comuna, plasa, județul) anul în care a urmat cursurile, clasele făcute acolo și profesiunea prezentă pe care o are. Anunțurile sunt de a se trimite la: Francisc Hubic prof. la Acad. teol. Oradea str. D. Cantemir Nr. 5.

Comitetul ad. hoc.

BIBLIOGRAFIE.

„Desbinarea religioasă a Românilor Ardeleeni“ de Dr. Gheorghe Ciuhandu Consilier eparhial în Arad. preț 15 Lei.

Într'un volum de 65 de pagini părintele Dr. Gh. Ciuhandu fruntaș al clerului nostru și cunoscut ca un consacrat scriitor bisericesc, scoate la lumina zilei multe documente prin cari ni se înfățișează pastoreala de desbinare produsă de unașie, asupra Românilor din Ardeal. Lucrarea aceasta este de-o importanță covârșitoare căci autorul când desvălește criza și netemeinicia unașiei la poporul nostru, se folosește exclusiv de documente și isvoare romano și grecocatoice. Autorul se dovedește a fi unul dintre cei mai adânci cunoscători ai defectiunii unor români dela legea profesată de masa poporului nostru. Lucrarea de față face parte din biblioteca „La vatra sufletească a neamului“ scrisă de pâr. Ciuhandu și poartă No. 7 O recomandăm tuturor celor ce și iubesc legea și neamul.

Degetul lui Dumnezeu. Povestiri morale de părintele G. A. Șuşnea misionarul eparhial Huşilor. Broşura părintelui Șuşnea cuprinde mai multe povestiri morale foarte bune și acomodată pentru a fi savurate de orice creștin.

Ele cuprind învățături evanghelice brodate pe o serie de întâmplări din viața de toate zilele.

Sunt combătute cu multă iscusință sectele cari bâjbăie în România.

Cartea pâr. Șuşnea se recomandă de sine. Adăugăm numai că nu-i permis să lipsească din nici o bibliotecă fie parohială fie particulară a preotului.

Se capătă cu 17 lei dela autor în Huși bis. sf. Gheorghe și în București la bis. sf. Vineri-Herascu adm. revistei „Dumineca ortodoxă“.

„Semenicul“. Am primit la redacție numărul 1 din revista ce poartă titlul de mai sus.

Are cuprinsul următor:

* * * Cuvânt înainte

Anacreonte: Gânduri umede și seci de anul nou (poezie) Dr. Grigorie G. Comșa: Pentru familiile românești † Cassian R. Munteanu: Semenicul (poezie). Dr. C. Corneanu: Figuri bănățene: † Dr. Gh. Popovici Dr. I. Roșu: Între vis și viață. O pagină din istoria noastră culturală. Olimpia Teodorescu: Zadarnic strigă apal (Pe malul Cernei) — poezie. Dr. Gh. Ciupe: Administrația ca mijloc de educație. Victor Ungur: Glossa (poezie). Prof. T. Simu: Urme grăitoare. G. B.: Pentru biserică și Dar din dar (poezie). D. Izverniceanu: Un speculant. Mia Cerna: Pe mine nimenea nu m'a iubit (poezie). I. Marila: „Semenicul“ la Lugoj. G. Cătana: Blăstămii păianjenului (colindă). Dr. Aurel E. Petreanu: Din creațiile poetice ale poporului român bănățean. Lucian Costin: Balada bănățeană. Dr. Dr. Goroniță: „Furtună“ față de împărat (poveste). Dr. V. Mircu:

Chestiunea alcoolismului. Olimpia Teodoru: Coloana feminină. Cronici: † Iosif Tempea. † Dr. Valeriu Brașișce. Viața teatrală, literară culturală: Reprezentația religioasă: „Nașterea lui Isus Cristos“. Concurs literar: Dr. V. Lohan. Cărți: Dr. Iosif Popovici: Vocalele Românești; Dr. P. Barbu: Porecle lugojenești; Reviste: Revista Asociației Române de teatru „Thalia“, Arhivele Olteniei, Cele Trei Crișuri, Banatul, Revista corurilor și fanfarelor române din Banat — C. Rudean. Administrative. Dela redacție. Bibliografie.

Apare în Lugoj. Se prezintă bine și promite să fie un bun focar de cultură în Bănat. Are un articol sugestiv leșit din peana P. S. Sale Episcopului nostru Grigorie.

CONCURS.

În conformitate cu rezoluțiunea Ven. Consiliu Eparhial Nr. 970/1927 pentru îndeplinirea postului capelan temporal, cu drept de succesiune, pe lângă parohul Nicolae Raichiciu din *Iancahid* (lanokovmort Reg. S. H. S.) se publică concurs cu termen de 46 zile dela prima apariție în organul oficios „Biserica și Școala“.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Jumătate din sesiunea parohială constătătoare din 32 jugh. cad.
2. Jumătate din birul legal.
3. Jumătate din stolele legale.
4. Jumătate din dotațiunea parohului dela stat, Parohia este de cl. I, dar se admit și reflectanții cu calificatiune de cl. II.

Alesul va predica regulat în sf. biserică, va catehiza fără remunerație specială și va plăti toate impozitele după beneficiul său.

Recursele ajustate cu documentele prescrise se vor adresa consiliului parohial din *Iancahid* și se vor trimite oficiului parohial din *Sărcă* (Jugoslavia) în termen concursual. Reflectanții pe lângă observarea dispozițiilor din §. 33-a Reg. pentru parohii se vor prezenta în sf. biserică din *Iancahid* pentru a-și arăta dexteritatea în oratorie și cele rituale. — Cel din altă dieceză vor produce act despre concesiunea Prea Sf. Sale Dlui Episcop decezan, că pot recurge.

În înțelegere cu: *Gherasim Adra* adm. tractual.

3-3

Consiliul parohial

Poșta administrației.

Abonații foii „Biserica și Școala“ sunt rugați să-și achite fără amânare eventualele restante și să ne trimită abonamentul pe anul 1928; iar Epitropiile parohiale să ne remită cât mai urgent calendarele rămase nevândute.

Redactor responsabil: SIMION STANA
Censurat. Prefectura Județului.